

2145-54

WESTERSCHELDE CONTAINER TERMINAL

Natuurcompensatie Westerschelde Container Terminal
Startnotitie milieueffectrapportage

1 juli 2009

De Projectorganisatie WCT is een onderdeel van ESM. ESM is een samenwerking tussen Zeeland Seaports en Havenbedrijf Rotterdam.

1	Inleiding	4		17	6.3.5 Waterkwaliteit / zoute kwel	30
1.1	Aanleiding	4		17	6.3.6 Waterkering	31
1.2	Te nemen besluiten en m.e.r.-plicht	4		17	6.4 Natuur	31
1.3	Inhoud startnotitie en koppeling m.e.r.-WCT	5		18	6.4.1 Algemeen	31
1.4	Reacties op de startnotitie	5		18	6.4.2 Beïnvloeding beschermde gebieden	31
2	Probleemstelling en doel	5		18	6.4.3 Beïnvloeding beschermde soorten	32
2.1	Algemeen	5		19	6.4.4 Toename natuurwaarden	35
2.2	Natuurcompensatie WCT	5		19	6.5 Landschap, cultuurhistorie en archeologie	37
2.3	Locatiekeuze natuurcompensatiegebied	6		19	6.5.1 Algemeen	37
2.4	Begrenzing en omvang natuurcompensatiegebied	7		19	6.5.2 Landschap	37
2.5	Doelstelling	7		19	6.5.3 Cultuurhistorie	38
3	Beleidskader en te nemen besluiten	7		19	6.5.4 Archeologie	38
3.1	Algemeen	7		21	6.6 Grondgebruik	39
3.2	Beleidskader	7		21	6.6.1 Algemeen	39
3.3	Te nemen besluiten	10		21	6.6.2 Landbouw	39
4	Beschrijving plangebied	10		21	6.6.3 Recreatie	39
4.1	Algemeen	10		22	6.6.4 Infrastructuur	40
4.2	Geologie, geomorfologie, bodem	10		22	6.6.5 Kabels en leidingen	40
4.2.1	Geologie	10		24	6.6.6 Overig gebruik	41
4.2.2	Hoogteligging	10		24	6.7 Overige effecten	41
4.2.3	Bodemopbouw	12		24	6.7.1 Algemeen	41
4.2.4	Overige bodemkenmerken	12		24	6.7.2 Gezondheid	41
4.3	Grond- en oppervlaktewater	12		25	6.7.3 Biodiversiteit	41
4.3.1	Waterpeilen	12		27	6.7.4 Effecten op andere plannen	41
4.3.2	Waterlopen	12		27	7 Procedures	43
4.3.3	Grondwaterstanden	13		27	7.1 Algemeen	43
4.3.4	Waterkwaliteit	13		27	7.2 Milieueffectrapportage	43
4.3.5	Waterkering	13		27	7.3 Inpassingsplan	43
4.4	Natuur	13		27	7.4 Dijkverleggingsplan	43
4.4.1	Beschermde gebieden	13		28		46
4.4.2	Beschermde soorten	14		29	BIJLAGE 1	49
4.5	Landschap, cultuurhistorie en archeologie	15		29	BIJLAGE 2	51
4.5.1	Landschap en cultuurhistorie	15		29	BIJLAGE 3	55
4.5.2	Archeologie	16		29	BIJLAGE 4	55
4.6	Grondgebruik	17		30		
4.6.1	Landbouw	17		30		

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Exploitatiemaatschappij Schelde Maas (ESM), een samenwerkingsverband tussen Zeeland Seaports en Havenbedrijf Rotterdam N.V., is voornemens om ten oosten van Vlissingen, op de noordelijke oever van de Westerschelde, een diepzee containeroverslagterminaal te realiseren voor de zee- en binnenvaart, de Westerschelde Container Terminal (WCT).

De WCT is gestuurd binnen het Natura 2000-gebied Westerschelde, zoals opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998, en ligt in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Uit lopend onderzoek voor het MER WCT blijkt dat vanuit de Natuurbeschermingswet 1998 geen verplichting tot natuurcompensatie voor realisatie van de WCT bestaat, aangezien geen sprake is van significante negatieve effecten op het Natura 2000 gebied Westerschelde. Evenmin leidt aanleg en gebruik van de WCT volgens dit onderzoek tot aantasting van de wettelijke kenmerken en waarden van de EHS. Ook vanuit het 'nee, tenzij...'-beginsel uit de Nota Ruimte [25] en het Omgevingsplan Zeeland 2006-2012 [9] is derhalve geen sprake van een verplichting tot natuurcompensatie. Echter, vanuit andere hoedanigheden bestaat wel een compensatieplicht voor de WCT. In het Omgevingsplan Zeeland 2006-2012 [9] is aanvullend bepaald dat iedere aantasting van de EHS moet worden gecompenseerd. Dat geldt dus ook voor situaties waar geen sprake is van aantasting van de wettelijke kenmerken en waarden van een gebied en het 'nee, tenzij...'-beginsel formeel niet van toepassing is.

Als compensatie voor aantasting van de EHS door de WCT is het "Natuurcompensatieplan WCT" [6] ontwikkeld.

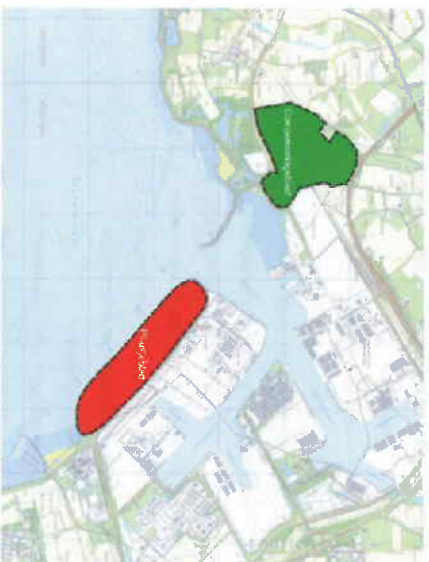
Ad 1. De locatie voor de natuurcompensatie WCT is reeds formeel vastgesteld en op kaart vastgelegd in het Omgevingsplan Zeeland 2006-2012 [9]. Voor de natuurontwikkeling WCT in het project WCT zelf wordt thans een provinciaal inpassingsplan opgesteld. Dit plan vormt de juridische basis voor de twee hiervoor genoemde m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten.

Ad 2. Aan de hand van een voorlooptekst is de hoofdlijnen beoordeeld of bij de inrichting van het natuurcompensatiegebied WCT mogelijk sprake is van negatieve significante gevolgen voor het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe. Omdat significante effecten in juridisch opzicht niet niet 100% zekerheid uit te sluiten zijn, is besloten om voor dit project een passende beoordeling uit te voeren. Dit brengt mee dat ook een plan-m.e.r. moet worden uitgevoerd.

Ad 3. In bijlage 8, onderdeel B van de Provinciale Milieuverordening Zeeland staan de activiteiten en besluiten ten aanzien waarvan het maken van een milieueffectrapport verplicht is. Geen van de gevallen daar genoemd is van toepassing op de natuurcompensatie voor de WCT.

De natuurcompensatie zal in een aangegescoten gebied plaatsvinden, nabij het plangebied van de WCT (zie figuur 1.1). De voortliggende startnotitie geeft uitsluitend betrekking op de natuurcompensatiegebied, verder aan te duidt als het plangebied, en vormt een aanvulling op de startnotitie voor de WCT [2]. De startnotitie van juli 2008 is verschenen.

FIGUUR 1.1 Ligging WCT naast en plangebied voor natuurcompensatiegebied

1.2 Te nemen besluiten en m.e.r.-plicht

M.e.r.-beoordeling

De realisatie van de natuurcompensatie in het plangebied wordt juridisch verankerd in een op te stellen provinciaal inpassingsplan (= provinciaal bestemmingsplan). Conform de vereisten uit het Besluit milieueffectrapportage 1994 [1] moet, ten behoeve van de besluitvorming over dit inpassingsplan, een zogeheten m.e.r.-

beoordeling worden uitgevoerd. De natuurontwikkeling is m.e.r.-beoordelingsplichtig omdat het volgens het Besluit m.e.r. 1994 [1] gaat om:

- de inrichting van het landelijk gebied met een functiewijziging in de natuur, recreatie of landbouw met een oppervlakte van 125 hectare of meer (meer dan 250 hectare) [Bijlage D, activiteit 9 uit Besluit m.e.r. 1994]; in dit geval wordt circa 157 hectare omgezet van landbouw naar natuur;

- de wijziging of uitbreiding van een zee- of deltadijk of een overdekkende dijk [Bijlage D, activiteit 12.1 uit Besluit m.e.r. 1994]; de bestaande zeedijk wordt over een lengte van circa 1 km verlengd.

Indien sprake is van een m.e.r.-beoordelingsplicht moet het bevoegd gezag, hier Provinciale Staten van de provincie Zeeland, voor dit concrete geval beoordelen of al dan niet een volledige m.e.r.-procedure moet worden doorlopen (Wv, artikel 7.8b, lid 4). Daartoe beklijft het bevoegd gezag, aan de hand van een aannemingsnotitie van de initiatiefnemer, of nadere milieugevolgen te verwachten zijn vanwege bijzondere omstandigheden, zoals genoemd in bijlage II van de EEG-Richtlijn milieueffectrapportage [2]. De initiatiefnemer kan op grond van artikel 7.8a lid 3 in de aannemingsnotitie overigens ook zelf besluiten om een volledige m.e.r. uit te voeren. Hiermee kan de procedure van een volledige m.e.r. het bevoegd gezag worden overgeslagen als redelijkerwijs reeds te verwachten valt dat uit de m.e.r.-beoordeling volgt dat alsnog een MER (besluit-m.e.r.) moet worden gemaakt.

Plan-m.e.r.

Naast het onderscheid tussen m.e.r.-plicht en m.e.r.-beoordelingsplicht wordt in het Besluit m.e.r. [1] onderscheid gemaakt in twee vormen van milieueffectrapportage, te weten de "plan-m.e.r." (kolom 3) en de "besluit-m.e.r." (kolom 4). De relevante besluiten die van toepassing zijn op de natuurcompensatie WCT zijn hiervoor reeds besproken (of de m.e.r.-beoordeling en de eventueel daarop volgende besluit-m.e.r.). Rest de vraag of hier ook sprake is van de verplichting tot het uitvoeren van een plan-m.e.r.

Een plan-m.e.r. is gekoppeld aan plannen die kunnen leiden tot concrete projecten of activiteiten met mogelijk belangrijke nadelijke gevolgen voor het milieu. De plan-m.e.r.-plicht geldt in geval van wettelijk of bestuursrechtelijk verplichte plannen:

1. Die het kader vormen voor toekomstige m.e.r.-beoordelingsplichtige besluiten (kolom 3 van lijst C en D Besluit m.e.r. 1994), of;
2. Waarvoor een passende beoordeling nodig is op grond van artikel 19f van de Natuurbeschermingswet 1998 (artikel 7.2a Wet milieubeheer), of;
3. Indien deze verplichting is opgenomen in een provinciale verordening op grond van artikel 7.6 van de Wet milieubeheer.

Koppeling plan-m.e.r. en besluit-m.e.r.

Gelet op het voorgaande kan worden geconcludeerd dat voor de natuurcompensatie WCT tenminste een m.e.r.-beoordelingsplicht geldt vanwege de omvang van de locatie (tussen 125 en 250 ha) en het feit dat de primaire waterkering wordt verlegd. Aangezien besloten is een passende beoordeling uit te voeren om juridische risico's te minimaliseren, geldt daarmee automatisch ook een plan-m.e.r.-plicht. In dat geval mag een gecombineerde m.e.r.-procedure worden doorlopen. Dat ligt ook voor de hand omdat de verschillende plannen en besluiten (inpassingsplan, dijkverleggingsplan) gelijktijdig worden voorbereid. In dit concrete geval wordt de procedure van de m.e.r.-beoordeling ook direct vervangen door een besluit-m.e.r.

Bi een dergelijke gecombineerde procedure is de procedure van de besluit-m.e.r. maatgevend, waarbij de extra eisen die worden gesteld aan de plan-m.e.r. aanvullend gelden. Dat zijn (onder meer) het in beeld brengen van de gevolgen voor andere plannen, alsmede een beschouwing van de gevolgen voor de biodiversiteit en de gezondheid voor de mens. Bovendien wordt de procedure van de m.e.r.-beoordeling geïntegreerd in de besluit-m.e.r.-procedure. Voorliggende Startnotitie (besluit-m.e.r.) vervult tevens de rol van de Notitie rekwijste en detailniveau (plan-m.e.r.) en de initiatiefnemer verklaart vrijwillig de besluit-m.e.r.-procedure te voeren.

1.3 Inhoud startnotitie en koppeling m.e.r. WCT

De startnotitie is het eerste document dat in het kader van een milieueffectrapportage wordt opgesteld. De startnotitie heeft als doel informatie te bieden aan het bevoegd gezag, de bevolking, de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie-mer) en wettelijke acties over de voorgenomen activiteit. Op het moment van indienen van de startnotitie gaat de m.e.r.-procedure formeel van start.

Lit het oogpunt van zorgvuldigheid is er voor gekozen de m.e.r.-procedure voor de Natuurcompensatie WCT te koppelen aan de m.e.r.-procedure voor de WCT. De startnotitie voor de WCT (d.d. 1 juli 2008) is ter inzage gelegd van 22 augustus tot 2 oktober 2008. Voorliggende startnotitie vormt een aanvulling op de eerder verschenen startnotitie.

Voor zowel de aanleg van de WCT als de natuurcompensatie voor de WCT wordt een Besluit-MER opgesteld. Beide MER's worden samengevoegd in één document waarin het Besluit-MER voor de WCT zelf deel A vormt en het Besluit-MER voor de natuurcompensatie deel B.

Omdat de startnotitie richtinggevend is voor alle volgende fasen van de m.e.r.-procedure, is het van belang om reeds in een vroeg stadium inzicht te verschaffen in de doelstellingen van de initiatiefnemer, de aard, omvang en wijze van realisering van de voorgenomen activiteit en de te verwachten milieueffecten. Aangezien er al veel informatie over de natuurcompensatie voor de WCT bekend is, is ervoor gekozen om een uitgebreide startnotitie op te stellen, waarvan een belangrijk deel tevens de basis vormt voor het milieueffectrapport (MER) zelf.

In hoofdstuk 2 van deze startnotitie wordt ingegaan op de achtergronden en het doel van de voorgenomen activiteit. Het besluitkader en de te nemen besluiten komen aan de orde in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 zijn de belangrijkste kenmerken van het plangebied beschreven. Hoofdstuk 5 gaat in op de voorgenomen activiteit, varianten en alternatieven. De te verwacht-

ten milieueffecten komen aan de orde in hoofdstuk 6. Hoofdstuk 7 ten slotte beschrijft de te volgen procedures. Geraadpleegde literatuur is aldus (n.v.t.) aangegeven en opgenomen in bijlage 1.

1.4 Reacties op de startnotitie

Gedurende de inspraakperiode over de startnotitie, die tekend wordt gemaakt door middel van een advertentie in een lokaal en/of regionaal blad, kunt u een schriftelijke reactie sturen onder vermelding van "Reactie startnotitie MER natuurrcompensatie WCT" naar:

Provincie Zeeland
Postbus 165
4330 AD Middelburg

2. PROBLEEMSTELLING EN DOEL

2.1 Algemeen

Dit hoofdstuk gaat in op de achtergronden, omvang, locatiekeuze en het doel van de Natuurcompensatie WCT. Paragraaf 2.2 Beschrijft de aanleiding en omvang van de vereiste natuurcompensatie. Volgens wordt in paragraaf 2.3 ingegaan op de locatiekeuze voor deze natuurcompensatie. De begrenzing en omvang van het natuurcompensatiegebied komen aan de orde in paragraaf 2.4. Paragraaf 2.5 ten slotte beschrijft het doel van de natuurcompensatie.

2.2 Natuurcompensatie WCT

Lit lopend natuuronderzoek voor het MER WCT, inclusief de in dat kader passende beoordeling conform artikel 19-f van de Natuurbeschermingswet 1998, blijkt dat bij aanleg en gebruik van de WCT geen sprake is van verlies van natuurlijke kenmerken en waarden binnen het Natura 2000-gebied Westerschelde. Er is dus ook geen

